

STATEN OG DEN NORSKE KIRKE – ET TYDELIG SKILLE

Høringsuttalelse

**fra: Lambertseter menighetsråd
Søndre Aker Prosti
Oslo Bispedømme**

*Lambertseter Menighetsråd (LMr) vil i utgangspunktet uttrykke sin tilfredshet med at departementet følger opp vedtaket fra Kirkemøtet 2013 hva angår å etablere et nasjonalt rettssubjekt for den norske kirke og at arbeidsgiveransvaret for prester og ansatte i bispedømmeråd og Kirkeråd overdras til dette rettssubjektet.

LMr seg spørrende til om Kirken i tide vil makte å endre sine strukturer og øke sine kapasiteter slik at den kan fungere i forhold til de forutsetninger som legges til grunn for den kommende virksomhetsoverdragelse.

***Ad del II: Kirkens rettslige forhold.**

-Soknets selvstendige stilling

LMr finner det avgjørende viktig at soknet bevares og styrkes som grunnenhet i Den norske kirke og at menighetsrådet er soknets organ. Balansen mellom det sentrale rettssubjektet, representert ved Kirkemøtet, og soknet som lokalt rettssubjekt skapes ved at Kirkemøtet kan delegere til Kirkeråd og Bispedømmeråd, men ikke til soknet. Dette prinsipp understreker at helheten i den norske kirke ikke struktureres i et hierarki av over/underordning, men av en korporativ struktur. Soknets selvstendige funksjon understrekes ved at det kan avgi oppgaver til Bispedømmerådet. LM vil mene at denne balansen i organisasjonen gir handlekraft, og at den må stå urokket når den sentrale organisasjon utvikles til å bli bærekraftig etter virksomhetsoverdragelsen.

-Arbeidsgivermyndighet og én arbeidsgiverlinje

LMr hilser velkommen en overføring av arbeidsgivermyndigheten for prester (innkl. proster og biskoper), bispedømmerådsansatte og Kirkerådet til Kirken. Vi vil også imøtese en utvikling der de kommunalt ansatte overføres til samme arbeidsgiverlinje.

LMr ser utfordringene som ligger i at KA, som i dag er interesseorganisasjon for Fellestrådene, evt. velges som arbeidsgiverorganisasjon for den norske kirke sentralt, all den tid KA da også vil bli arbeidsgiverorganisasjon for presteskabet. Skulle dette valget bli realisert, finner LMr det naturlig at KA gjennomgår nødvendige endringer i organisasjon og fokus som passer til et nytt og omfattende oppdrag.

LMr vil også uttrykke at selv om departementet i sitt dokument forutsetter at Kirken sentraliserer en del funksjoner av økonomiske og administrativt effektiviserende grunner, bør ikke personalforvaltningen ligge for fjernt fra de ansatte. Det er viktig at den framtidige

personalforvaltning er robust nok til å ivareta et framtidig samlet arbeidsgiveransvar. Skal dette ivaretas enhetlig også nasjonalt, vil LMR mene at bispedømmene er det naturlige nivå å legge disse kapasitetene på.

LMr vil også i forlengelsen av personalutfordringene i en fristilt kirke understreke viktigheten av de i dokumentet omtalte ordninger for pensjoner for prester og andre statlige ansatte får en raskt og forutsigbar løsning. Utydelighet her kan føre til at mange ansatte velger å gå av med pensjon unødig tidlig; noe som igjen vil føre til et alvorlig bemanningsproblem i Den norske kirke.

-Lovregulering av prestenes tjeneste

LMr merker seg med tilfredshet ordlyden i Kirkelovens § 2: *Hvert sokn skal være betjent av prest; hvert prosti av prost og hvert bispedømme av biskop.* At departementet foreslår å lovfeste soknets rett til prest mener vi på en god måte bekrefter dagens struktur. Dette er et avgjørende element i det å bevare en landsdekkende folkekirke. Det går dessuten en linje herfra til § 15 og kommunens plikt til å finansiere den lokale kirke.

LMr merker seg også ordlyden i Kirkelovens §34: *All prestatjeneste skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.* Det virker forsvarlig at tidligere statlige lovbestemmelser som ivaretok prestenes faglige uavhengighet i kraft av ordinasjonen, nå uttrykkes i ny lovtekst tilført Kirkeloven. Dette ivaretar på dekkende vis det gamle prinsipp med presten plassert «samtidig i og overfor menigheten».

-Ad regler om klage

Siden departementet ikke lenger kan være klageinstans, foreslår departementet at det opprettes en eget klageorgan. Dette vil særlig ha sin aktualitet i saker der Kirkerådet har truffet vedtak. Kirkemøtet er lite egnet som instans. Departementet foreslår å oppheve de gjeldene bestemmelsene i Kirkelovens §27 om Den norske kirkes lærenemnd og erstatte den med regler for Den norske kirkes klagemnd. I arbeidsrettslige spørsmål vil LMr mene at dette er en tjenlig løsning. Imidlertid vil fortsatt læremessige spørsmål kunne skape strid i den grad at de må nemndmessig avgjøres. Vi stiller oss spørrende til om klagemenda da er et godt redskap eller om man fortsatt bør oppretteholde en teologisk nemd/lærenemnd. Denne trenger ikke nødvendigvis være lovfestet, men bør tas med i diskusjonen om framtidig organisering.

***Ad del III: Økonomi.**

Naturlig nok vekker dette store og kompliserte feltet særlig stor interesse for et menighetsråd. Så langt det foreliggende dokumentet kan beskrive utviklingen de nærmeste årene, vil vi mene at departementet har gjort et godt og forsvarlig arbeid, ikke minst fordi man gjennom teksten også klart ser de store utfordringene og de mange uløste spørsmål.

LMr ser at prinsippet om rammebevilgninger til Den norske kirke er den naturlige måten for Staten å overføre midler på. Samtidig ser vi at nettopp dette prinsippet, og da spesielt forvaltningen av rammen, gjør tydelig Kirkens betydelige utfordringer. Disse forsterkes ytterligere av det faktum at man ennå ikke vet noe avgjørende og substansielt om hvordan en

ny og samlet arbeidsgiverlinje vil være organisert. LMr vil hevde at denne organiseringen burde vært på plass og de nødvendige lovhjemler tilpasset slik at **alle** kirkelige stillinger ble omfattet av rammetilskuddet. Slik det ser ut i dag, vil de statlige stillinger ligge der mens alle stillinger i Fellesrådslinjen fortsatt vil være avhengige av lokal kommunal økonomi. Dette reduserer forutsigbarheten, og det rammer av erfaring særlig i det leddet vi er satt til å ta ansvar for: Den lokale menighet.

En annen utfordring i de foreliggende prospekter, er at en nødvendig opprustning administrativt av Den norske kirke i forbindelse med virksomhetsoverdragelsen, risikerer å spise ytterligere av midlene til «den spisse enden». Som menighetsråd vil vi særlig ha vår oppmerksomhet rettet mot at trosopplæringsmidlene ikke «spises opp» i administrasjon, men blir satt til forvaltning i menighetene.

LMr vil peke på at gode og transparente budsjettprosesser blir helt avgjørende når den selvstendige økonomien skal forvaltes.

LMr merker seg også at Departementet antyder en framtidig medlemsfinansiering. Vi vil mene at en slik ordning kan ha en bevisstgjørende funksjon og skape et positivt eierforhold hos medlemmene. Imidlertid vil vi sterkt understreke at dette da bør gjelde alle tros- og livssynsgrupperinger, og vi vil mene at det bør gjennomføres på en slik måte at det ikke er økonomisk lønnsomt å melde seg ut.

Pensjonsspørsmålet er tidligere berørt. LMr vil også i sammenheng med økonomispørsmålet understreke viktigheten av at dette må komme på plass med løsninger som skaper økonomisk ro og personalmessig trygghet. Økonomisk forvaltning og personalpolitikk hører like mye sammen som økonomi og organisasjon.

-Prostiråd

LMr vil uttrykke en viss undring over at §22 i Kirkeloven er omformulert slik at Prostirådet, om enn som frivillig etablert instans, er strøket. Man kan tolke lovteksten dithen at prostiet i framtiden ikke er tenkt som et sentralt kirkelig ledd. Like fullt er situasjonen den at prestene tilsettes i prostiet og trosopplæringsmidlene fordeles til menighetene via prostiene etter en gitt økonomi-nøkkel. Det vil derfor, ved bortfall av det gamle innholdet i § 22, påhvile Kirkemøtet et stort ansvar i det å utforme på tjenlig vis hvordan prost og kirkeforvalter (i Oslo) kan rådføre seg med menighetene om god forvaltning av arbeidskraft og trosopplæringsressurs.

*Sammenfattende vil LMr uttrykke at det foreliggende dokument viser et godt stykke departementalt arbeid ut fra de gitte forutsetninger. På samme tid tegner det en betydelig utfordring for Den norske kirke.

Lambertseter, medio okt. 2014.